

## О‘ЗБЕКISTONDA CHET TILLARINING O‘RNI VA ULARNI O‘QITISH METODIKASI

*Z.D.Abralova – TDPU, katta o‘qituvchi*

*F. G.Utegenova – TDPU, talaba*

*G.S. Solijonova –TDPU, talaba*

**Annotatsiya:** Mazkur maqola O‘zbekistonda chet tillarini o‘qitishning zamonaviy metodikalari va ularning ta’lim tizimidagi o‘rni haqida fikr yuritiladi. Maqolada kommunikativ yondashuv, interaktiv texnologiyalar, CLIL metodikasi va differensial yondashuv kabi eng samarali o‘qitish usullari tahlil qilinadi. Shuningdek, chet tillarini bilishning milliy rivojlanish va xalqaro integratsiyalashuvdagi ahamiyati yoritiladi. Ushbu maqola O‘zbekistonda ta’lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlar va ularning natijalarini tushunishga yordam beradi.

**Kalit so‘zlar:** chet tillari, ta’lim, o‘qitish metodikasi, kommunikativ yondashuv, interaktiv texnologiyalar, CLIL metodikasi, differensial yondashuv, xalqaro integratsiya.

**Аннотация:** В данной статье рассматриваются современные методы преподавания иностранных языков в Узбекистане и их место в системе образования. В статье анализируются наиболее эффективные методы обучения, такие как коммуникативный подход, интерактивные технологии, методика CLIL и дифференцированный подход. Также освещена важность знания иностранных языков в национальном развитии и международной интеграции. Данная статья помогает понять реформы, проводимые в сфере образования в Узбекистане, и их результаты.

**Ключевые слова:** иностранные языки, образование, методика преподавания, коммуникативный подход, интерактивные технологии, методика CLIL, дифференцированный подход, международная интеграция.

**Abstract:** This article discusses the modern methods of teaching foreign languages in Uzbekistan and their place in the educational system. The article analyzes the most effective teaching methods, such as communicative approach, interactive technologies, CLIL methodology and differential approach. Also, the importance of knowledge of foreign languages in national development and international integration is covered. This article helps to understand the reforms implemented in the field of education in Uzbekistan and their results.

**Key words:** foreign languages, education, teaching methodology, communicative approach, interactive technologies, CLIL methodology, differential approach, international integration.

Bugungi globallashuv davrida chet tillarini bilish ko'pgina sohalarda muvaffaqiyatli faoliyat yuritish uchun muhim omillardan biri hisoblanadi. O'zbekiston ham xalqaro integratsiyalashuv jarayonlarida faol ishtirok etayotgan davlat sifatida chet tillarni o'rganish va o'qitishga katta e'tibor qaratmoqda. O'zbekiston Respublikasining xalqaro maydondagi obro'si va iqtisodiy-ijtimoiy rivojlanishi xorijiy tillarni biladigan kadrlar tayyorlashga bog'liqdir. Chet tillarini bilish nafaqat ta'lim va ilmiy faoliyatda, balki biznes, siyosat, madaniyat, turizm va boshqa sohalarda ham muhim ahamiyat kasb etadi. Xususan, ingliz, rus, nemis, frantsuz, xitoy tillari O'zbekiston ta'lim tizimida keng o'qitilayotgan asosiy tillar hisoblanadi. Prezident Shavkat Mirziyoyevning tashabbusi bilan 2020-yilda "Chet tillarni o'rganishni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi qaror qabul qilindi. Bu qaror ta'lim tizimida chet tillarni o'rgatish jarayonini yangi bosqichga olib chiqdi. Ushbu siyosatning maqsadi – yoshlarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlash, ularning xalqaro mehnat bozorida raqobatbardosh bo'lishini ta'minlashdan iborat. Chet tillarini o'qitishda quyidagi metodlardan foydalanish maqsadga muvofiq bo'ladi: tarixiy metodlar (yo'nalishlar), tarjima metodi, aralash metod, qiyosiy metod, jarayon metodlari (faoliyat usullari), tanishish metodi, mashq qilish metodi, qo'llash metodi. Chet tillarni o'qitish uslublari va metodikasi so'nggi yillarda jiddiy o'zgarishlarga duch keldi. Zamonaviy texnologiyalar, innovatsion pedagogik yondashuvlar va interaktiv metodlarning joriy qilinishi chet tilini o'qitishni yanada samarali qilishga yordam bermoqda:

**1. Kommunikativ yondashuv.** Bu yondashuvning asosiy maqsadi talabalar o'rtasida real hayotda chet tilida muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishdir. An'anaviy grammatik qoidalar o'rniga, kommunikativ vaziyatlar asosida til o'rgatishga e'tibor qaratiladi. Ushbu metod yordamida talabalar chet tilida erkin so'zlashishni va o'z fikrini to'g'ri ifoda etishni o'rganadilar.

**2. Interaktiv texnologiyalar.** Zamonaviy texnologiyalarning joriy etilishi bilan chet tillarni o'rganish jarayoni yanada qiziqarli va samarali bo'lib qoldi. Masalan, onlayn platformalar, virtual sinflar, mobil ilovalar orqali talabalar til ko'nikmalarini mustahkamlaydilar. Bu vositalar tilni o'rganishda interaktivlikni oshiradi va individual yondashuv imkonini beradi.

**3. CLIL (Content and Language Integrated Learning) metodikasi.** Bu metodikada chet tili faqat lingvistik maqsadlarda emas, balki boshqa fanlar bilan birga o'rganiladi. Masalan, biologiya yoki tarix fanlarini ingliz tilida o'qitish orqali talabalar tilni tabiiy ravishda o'rganadilar va shu bilan birga fanga bo'lgan qiziqishlari ortadi. Ushbu yondashuv ayniqsa, O'zbekistonning ba'zi maxsus maktablari va oliy ta'lim muassasalarida keng qo'llanilmoqda.

**4. Differensial yondashuv.** Bu yondashuv har bir talabaning individual ehtiyojlari va qobiliyatlariga asoslangan. Har bir talabaning bilim darajasiga qarab, ularga mos o'quv dasturlari va materiallar taklif etiladi. Bu usul talabalar o'rtasidagi individual farqlarni hisobga oladi va ta'limning sifatini oshirishga xizmat qiladi.

O'zbekistonda chet tillarni o'rganish va o'qitish sohasidagi o'zgarishlar va yangiliklar mamlakatni global maydonga yanada yaqinlashtirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizda zamonaviy pedagogik yondashuvlar, texnologiyalar va davlat siyosati chet tillarni o'qitishni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Bu jarayonlar orqali kelajak avlodning xalqaro aloqalarda faol ishtirok etishi, yuksak bilimga ega bo'lishi va yurtimizning jahon sahnasida o'z o'rnini mustahkamlashi ta'minlanmoqda.

#### **Foydalanilgan adabiyotlar:**

1. J. Jalolov "Chet til o'qitish metodikasi" Toshkent. 2012- y.
2. F. Zaripov . Chet tillar o'qitish metodikasidan qo'llanma. T.2002-y.
3. O'zbekistonda oliy ta'lim. Ilmiy ommabop jurnali, 2022-yil, 4-son